

III FÒRUM OLÍMPIC
Barcelona
4 i 5 de Novembre de 1999

**Les Dones i el Moviment
Olímpic: Present i Futur**

-

*Las Mujeres y el Movimiento
Olímpico: Presente y Futuro*

Conclusions

Fundació Barcelona Olímpica

Conclusions del III Forum Olímpic

per Sergi Valdivieso

Diuen que traduir es traïr, encara que es faci de bona fe,... però fer un resum com el d'aquests dos dies de Forum Olímpic encara és més arriscat, perquè obliga a repassar en pocs minuts el que s'ha tractat durant aproximadament ...16 intenses hores de dissertacions, de taules rodones i de debats... on s'ha repassat la Història, s'han denunciat injustícies, s'han aportat dades actuals, s'han posat en comú moltes idees, i s'han llençat propostes fresques i esperançadores pel futur.

Ha estat un tema de debat necessari, llargament esperat ...com ho demostra la procedència llunyana d'alguns dels participants vinguts expressament de ben lluny, a qui aprofitem per desitjar bon viatge de tornada.

S'han descobert aprofundits treballs científics i s'han recordat passatges històrics, cites d'autors. La majoria dels ponents han afegit a la seva solvència intel·lectual l'incomparable experiència d'haver estat esportistes d'elit abans.

Hi havia ganes de parlar, com s'ha vist en taules rodones i debats, hi havia ganes d'escoltar com s'ha notat amb l'atenció com s'han seguit les intervencions.

Hi ha hagut moltes, moltíssimes aportacions de pes... com no les puc recordar totes per manca d'espai, permeteu-me que per respecte al treball de tothom, citarè les idees però no els autors. I també excuseu-me si sacrifico alguna dada important a canvi de refrescar l'exposició amb alguna de les moltes anècdotes que també han brollat d'aquesta entusiasta assemblea.

Ja a l'acte inaugural -per cert, amb presència de cinc homes per una sola dona, tal com més tard es faria observar-... se'ns recordava que aquest Forum forma part del llegat espiritual dels Jocs que tingueren lloc aquí fa 7 anys, i que la presència total de la dona a l'esport pot ser el gran repte del proper segle, ...

Ara a les nostres escoles, de cada tres alumnes que fan esport dos són nens -un d'ells fa futbol- i l'altra és una nena...

S'observa una manca de dones dirigents, però hom creu en l'avenç imparabile de les dones esportistes.

En el primer bloc, "**LES DONES EN EL MON DE L'ESPORT**" es va recordar que al llarg de la Historia, excepte en el Regne d'Esparta on era obligació, les dones tenien vetat l'accés a l'activitat esportiva, fins epoques ben recents.

S'hi atribuïen efectes perniciosos que podien comprometre la futura maternitat de la dona a més de conduir a indesitjada masculinització de la practicant. Aquí corria la veu que la primera dona que escalés el Cavall Bernat es convertiria en home...Evidentment, uns segles abans que l'Araceli Segarra pugés l'Everest.

Ni el mateix Baró de Coubertin creia en l'esport per dones, i les recomanava que aplaudissin els campions desde la grada i que a casa animéssin als seus fills nois a fer esport. Ja era tot un progrés perquè en la Grècia antiga, les dones no sols no n participaven als Jocs, ni tant sols mirar-lo's podien. El castig per mirar es pagava amb la mort. Es recorda el cas d'aquella mare que volent veure el seu fill competir en boxa va entrar disfressada però va ser descoberta per l'emocio de veure el fill proclamar-se guanyador. Se'n va salvar de la condemna de mort per ser mare, germana i vidua de campions olímpics... Però a partir d'aquell dia no sols els atletes sino també els seus entrenadors havien d'estar al gimnàs en pilotes. No queda massa clar, però, el perquè d'aquestes prohibicions...

També vam saber que són les noies de les classes altes les primeres que fa un segle - desatenen les advertències dels metges que hi estaven en contra- s'engresquen primer amb el tennis, el golf i la vela, l'esquí i l'excursionisme i més endavant amb els altres esports. Al 1.930 Catalunya compta amb el Club Femení d'Esports que impulsa activitats i competicions: Basket, Natació, Gimnàstica...tot i que a les associades se'ls donava la baixa quan es casaven.

Els primers campionats d'Espanya d'atletisme tenen lloc l'any 31, continuen fins al 35, però no es tornarien a convocar fins el 1965,...el franquisme, que havia confiat el fet esportiu a la Falange, margina l'esport femení.

En l'època moderna quan la dona arriba a l'esport, aporta la seva tradició. Ella vol fer esport però la competició no li interessa tant i segons quines activitats tampoc. A la dona la motiven l'esforç o l'amistat dins l'esport. A l'home sobre tot la competitivitat. A més, ara a la dona se la convida a formar part -ni que sigui el 10% de quota- de la classe dirigent, però la dona en general no té ni temps -perquè no te tant lleure com l'home- ni ganes -perquè es troba amb unes estructures pensades i fetes per a homes.

La dona arriba a l'esport sense imitar esquemes, sino reproduint patrons de la seva cultura.

També s'ha exposat que la gimnàstica d'alt nivell, no es tant dolenta per les noies com s'ha dit... que hi ha mares que s'escandalitzen que la seva filla vulgui fer judo enlloc d'aprendre a ballar sevillanes, i que s'ha comprovat una constància i capacitat de sacrifici superior en les dones que en els homes,...cosa que ha permès -per exemple- èxits notables en el Judo.

La maternitat pot ser un fre per la trajectòria esportiva. Alguna atleta es pregunta: "Tinc tants anys. Vull tenir fills. Preparo els proxims Jocs Olímpics o què?... Sembla però, que un entorn favorable -concretament un company raonable- pot ser decisiu per ajudar a compaginar fills, casa i esport.

La medicina ens està ajudant a entendre que les anomalies pròpies de la dona esportista es superen fàcilment, amb seguiment mèdica, i un cop acabada la competició torna la normalitat al cos.

Els esportistes discapacitats troben en l'esport la millor via d'integració social, si un se sent acceptat per l'entorn augmenta l'autoestima i tot va millor diu una campiona invident.

Fa deu anys, unes jornades com aquestes van ser un fracàs. Llavors s'estava més per la igualtat: "si us esforceu podeu arribar es deia" ...avui en canvi, es reivindica la diferència entre homes i dones .!"Visca la diferència", es proclama.

--

El bloc B d'aquest Forum va estar dedicat a: **La participació de les dones en els Jocs Olímpics**

--

Es va recordar que les dones han passat de cap participant a Atenes 96 fins a 3.626 a Atlanta, tot i que 26 països no van enviar-hi cap dona.

Els diferents programes olímpics faciliten una major presència femenina als Jocs, per exemple Solidaritat Olímpica. Ara, el país més pobre pot enviar almenys un home i una dona als Jocs a carrec del Comitè.

En el futur no s'acceptaran esports que no siguin per homes i per dones. I s'està arribant a complir que el 10% dels dirigents esportius siguin dones i que aviat arribin al 25%.

Pero es diu que a vegades no son els homes sino altres dones les que desanimen a emprendre la carrera de directiu o de tècnic.

En algunes federacions com la d'Esports d'Hivern el nombre i estatus de directius i tècnics supera el promig, esport on tret de dues modalitats, la dona participa en tot.

Es recorda però que malgrat que l'esport va ser creat per homes i per a homes, i malgrat la oposició del Baró de Coubertin, l'any 28 la dona aconseguí una gran fita entrant a la competició oficial d'Atletisme.

Potser desde fora no es veu molt, però es recorda l'activitat insistent del Comitè Olímpic Internacional per la promoció de l'esport femení, a través de publicacions, seminaris, cursos i beques... amb les inevitables limitacions dels diners.

Es llença la idea que potser caldria professionalitzar els càrrecs dirigents, així la dona hi podria accedir més fàcilment. Seria el seu temps de treball i no una dedicació del seu limitat temps lliure.

I parlant de temps. Conve que la dona entengui que el temps que dedica a l'esport és el seu temps, que hi té tot el dret, que conve que el practiqui en total llibertat sense haver de triar, ni generar sentiments culpables,

El metge ens fa observar que la dona és capaç de fer tota mena d'esports... només se sap d'un que encara no s'hagi animat a practicar, la lluita SUMO... qui sap si algun dia... mai se sap..

En general, l'home és més alt i té més envergadura, més múscle i menys greix. Les mans i els peus més grans i també el cor.

Tanmateix en el tren inferior hi ha poca diferència de potència entre homes i dones. Fixem-nos que només unes centèsimes separen els rècords atlètics dels 100 metres masculins i femenins.

A més l'evolució de les marques mostren que les dones d'ara ho fan millor que els homes de fa uns anys. Es veu en Atletisme, o Natació.

Per cert, també la medicina diu que la dona és capaç d'entrenar molt, sacrificar-se més i aconseguir millors resultats que els homes.,

En un altre ordre de coses, es pot argumentar que no hi ha tanta discriminació en l'esport com en altres sectors. Per exemple, hi ha més campiones olímpiques que Premis Nobel femenins...

També es recorda que si bé la participació d'atletes dones s'està normalitzant, en canvi en els jocs olímpics no es veuen a penes dones aribres, entrenadores, ni metges.... fins i tot, encara no hi ha hagut en Jocs Olímpics d'Estiu encara cap mascota femenina.

I com ens deien desde la sala, les dones assoliran la igualtat quan una dona incompetent arribi a ocupar un lloc d'alta responsabilitat.

Resum Forum -2

El tercer bloc Tractament Home / Dona en els mitjans de Comunicació ens ha conegut aquest matí amb dades aclaparadores. Fa 4 anys l'esport femení ocupava només el 4% de l'espai dels diaris....Però com tota situació dolenta sempre és susceptible d'empitjorar, ara hem baixat del 4 al 3%. Però, a més no és un tres per cent de qualitat. Al contrari, tractament frívol, i sovint despectiu.

A les fotos a penes surten, només en el 1,2 % de les imatges. De costum tennistes, i sobre tot si són maques. És més algunes, com la Kurnikova surten, no perquè siguin bones sinó perquè estan bones. Algunes pàgines centrals de diaris, dediquen imatges en colors de bellesa esportiva per satisfacció -sembla ser- del lector masculí.

És dramàtic veure aquesta conducta dels diaris quan tenim equips de divisió d'honor d'esports com el volei i el Basket, dels que no es donen mai els resultats dels partits.

Tampoc el teletext de la televisió de Catalunya mostra interès en oferir resultats femenins, tret del Tennis, que es fa com a rutina de quan Arancha i Conchita estaven dalt de tot.

Així, a qui poden seguir de model les nenes petites en l'esport, A Rivaldo, potser?

Si la dona esportista rep aquest tracte com hem de convencer les joves perquè facin esport, perquè se les examini més per les seves mides que per les seves marques?

La gent desconeix tant l'esport femení que s'estranya que una jove estilitzada pugui ser campiona del món de Tae Kuon Do, o que una altra pugui maniobrar un veler i guanyar medalles olímpiques, o que una altra essent tant poqueta cosa pugui correr tant...

La realitat espanta, però com no pot ser pitjor només queda l'esperança.

Que pensar quan es considera més important la derrota masculina en competicions de tercera categoria que les victòries de les dones en grans campionats?

Quin remei queda? Assumir que la dona ha d'entrar no sols en els òrgans directors de l'esport, sinó també de les empreses, sobre tot les periodístiques.... on per cert, les dones periodistes esportives no donen crèdit a l'increment dels comentaris masculinistes que senten entorn les dones que fan esport.

Davant aquest cel tant cobert, ha sortit un raig de sol, sentint com les dones també es poden sentir satisfetes d'haver muntat entre dones -encara que amb alguna complicitat masculina influent- el millor mundial de futbol que hom recorda.... On desenganyem-nos, es va haver de dedicar gran atenció per part d'elles a la promoció i al marketing per assolir l'objectiu.

Es una crida que ens ve d'Amèrica per les altres dones convidant a organitzar-se per tenir més influència, més poder, més diners, i que ara es un bon moment.

últims 10 anys de la Diputació de Barcelona

- Les dificultats afegides en països desenvolupats per ser dones i a més ser pobres.
- I la satisfacció pels progressos del Comitè Internacional Olímpic que ja té 11 dones membres, i que aviat obrirà un espai propi per la dona en el Museu Olímpic de Lausana.
- Sense oblidar els progrés dels programes capdavanters de Solidaritat Olímpica